

Kázání v neděli 17. 6. 2018 (Matěj Cháb)

první čtení Marek 16, 1-8 (Matouš 14, 25 – 31)

- 1 Když uplynula sobota, Marie z Magdaly, Marie, matka Jakubova, a Salome nakoupily vonné masti, aby ho šly pomazat.
- 2 Brzy ráno prvního dne po sobotě, sotva vyšlo slunce, šly k hrobu.
- 3 Řikaly si mezi sebou: "Kdo nám odvalí kámen od vchodu do hrobu?"
- 4 Ale když vzhledly, viděly, že kámen je odvalen; a byl velmi veliký.
- 5 Vstoupily do hrobu a uviděly mládence, který seděl po pravé straně a měl na sobě bílé roucho; i zděsily se.
- 6 Řekl jim: "Neděste se! Hledáte Ježíše, toho Nazaretského, který byl ukřižován. Byl vzkříšen, není zde. Hle, místo, kam ho položily.
- 7 Ale jděte, řekněte učedníkům, zvláště Petrovi: 'Jde před vámi do Galileje; tam ho spatříte, jak vám řekl.'"
- 8 Ženy šly a utíkaly od hrobu, protože na ně padla hrůza a úžas. A nikomu nic neřekly, neboť se bály.

druhé čtení (Jonáš 1, 1-12)

- 1 Stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi, synu Amítajovu:
- 2 "Vstaň, jdi do Ninive, toho velikého města, a volej proti němu, neboť zlo, které páchají, vystoupilo před mou tvář."
- 3 Ale Jonáš vstal, aby uprchl do Taršíše, pryč od Hospodina. Sestoupil do Jafy a vyhledal loď, která plula do Taršíše. Zaplatil za cestu a vstoupil na loď, aby se s nimi plavil do Taršíše, pryč od Hospodina.
- 4 I uvrhl Hospodin na moře veliký vítr a na moři se rozpoutala veliká bouře. Lodi hrozilo ztroskotání.
- 5 Lodníci se báli a úpěli každý ke svému bohu a vrhali do moře předměty, které měli na lodi, aby jí odlehčili. Ale Jonáš sestoupil do podpalubí, ulehl a tvrdě usnul.
- 6 Přišel k němu velitel lodi a řekl mu: "Co je s tebou, ospalče! Vstaň a volej k svému bohu! Snad si nás tvůj bůh povšimne a nezahyneme."
- 7 Zatím se lodníci mezi sebou smluvili: "Pojďte, budeme losovat a poznáme, kvůli komu nás postihlo toto neštěstí." Losovali tedy a los padl na Jonáše.
- 8 Řekli mu: "Pověz nám, kvůli komu nás postihlo toto neštěstí. Čím se zabýváš? Odkud přicházíš? Z které země, z kterého lidu?"
- 9 Odpověděl jim: "Jsem Hebrej a bojím se Hospodina, Boha nebes, který učinil moře i pevninu."
- 10 Tu padla na ty muže veliká bázeň a řekli mu: "Cos to udělal?" Dozvěděli se totiž, že prchá od Hospodina, sám jim to pověděl.
- 11 Zeptali se ho: "Co teď s tebou máme udělat, aby nás moře nechalo napokoji?" Neboť moře se stále více bouřilo.
- 12 Odpověděl jim: "Vezměte mě a uvrhněte do moře, a moře vás nechá napokoji. Vím, že vás tahle veliká bouře přepadla kvůli mně."

kázání

Milí bratří a milé sestry – Jonáš je na dně. Nevidí ani kousek modré oblohy, nemá ani za nehet naděje. Před očima se mu otevírá temnota podsvětí.

Na dno se dostal vlastním přičiněním. Neohlížel se na slovo Hospodinovo. Vlastně nejen se na něj neohlížel, snažil se vyvléknout z úkolu, který mu Hospodin uložil. Jen aby nemusel jít do Ninive, se vzkazem, že město i jeho obyvatele Hospodin Bůh vyhledá. On, muž z národa vyvoleného, muž, který má před Hospodinem láskyplný respekt, jako před vlastním otcem, se rozhodl utéct pryč. Někam daleko, kde neslyšeli ani o Hospodinovi ani o jeho lidu.

A když mu Bůh dá jasně na srozuměnou, že to nejde, že není místo na Zemi ani jinde, kde by Hospodin nebyl přítomen a kde by jeho slovo neplatilo, přestane Jonáš doufat. Jako by v něm něco prasklo. Nevola o pomoc, nemodlí se. Sám poradí námořníkům, aby ho poslali rovnou do podsvětí.

Vždyť čím jiným byly ve vidění Hebrejů mořské hlubiny než bezdnou propastí naplněnou chaosem, ve kterých žije Hospodinův odpůrce Leviatan. Místem hrůzy a beznaděje.

Na první pohled jsou to jednoduché počty. Jonáš si za to, že je na dně, může sám. Kdyby Pána Boha poslouchal a neutíkal, tak by neupadl do smrti podobnému spánku, ze které ho vzkřísí až lodníci. Nemusel by poznat Hospodinovu bouři a nemusel by poslouchat (on Hebrej) otázku „co jsi to provedl“ od pohanských námořníků.

Dovedeme si ale představit co Hospodin po Jonášovi chtěl?

Vstaň, jdi do Ninive, toho velikého města, a volej proti němu, neboť zlo, které páchají, vystoupilo před mou tvář

V době, kdy byl Jonášův příběh sepsán, žilo Ninive už jen v paměti a v příbězích. Ale i tak jen samotné jméno vzbuzovalo bázeň a obdiv. V dobách své největší slávy, bylo Ninive centrem Asyrské říše. Říše mocné a obávané. Říše, která ctěla úplně jiné bohy nežli Hospodina a okázalosti jejího hlavního města se máloco vyrovnalo, stejně tak jako krutosti se kterou zacházela se svými nepřáteli. A do téhle doby je příběh o Jonášovi zasazen. Hospodinovo slovo Jonáše posílá do srdce nepřátelské říše se vzkazem, který nebyl ani projevem poddanosti ani úcty.

Na první pohled se tenhle úkol podobal nejvíc sebevražedné misi. Co bychom dnes dělali, kdyby nás Hospodin poslal do Pchjongjangu, hlavního města Severní Koreji, s úkolem procházet městem a volat proti němu. Slyšeli jsme o severokorejských pracovních táborech, o hladu, krutosti dozorců. Šli bychom? Nebo bychom začali hledat nějaký Taršíš, který je „pryč od Hospodina“.

Jonáš zvolil útěk na sám kraj tehdy známého světa. Přes celé Středozevní moře, okolo Gibraltarů až k oceánu. Tak daleko od Izraele, jak si to tehdy jen uměl představit. Tak daleko od Hospodina, že věřil, že v Taršíši jeho slovo nemá moc.

Ninive i Taršís ležely hodně daleko od sebe, ale přece měli v Jonášových očích jednu věc společnou. Jejich obyvatelé neznali Hospodina. Neznali neviditelného Boha, který jedná ve svém slovu po celém světě. To je důvod proč k jednomu Jonáš jít nechtěl a k druhým utíkal.

I když se právě v tomhle mýlil. Ninivští, jak se ukázalo, Hospodinovo slovo poslechli. Námořníci, kteří Jonáše vezli na sám kraj světa, skoro oněměli hrůzou, když jim vypověděl, že utíká před Hospodinem.

Co jsi to provedl? – takhle se neptají jen lodníci, takhle se ptáme občas sami sebe a tuhle otázku zaslechneme z našeho okolí. Když jí slyšíme nebo když si jí položíme, znamená to že jsme na útěku pryč od Hospodina. Naše Taršíše nejsou na samém konci světa. Mnohdy leží blíž, než si chceme připustit.

Jsou oblasti našich životů, do kterých si slovo Hospodinovo nechceme pustit. Zdálnivě je nám pohodlněji bez něj. Nejsme proroci. Hospodin nám nesvěřil tak konkrétní úkol jako Jonášovi. Nemusíme zvažovat, jestli máme jet do toho Pchongjangu nebo se zkusit zavrtat hluboko pod zem.

Ale Bůh k nám promlouvá a ať si to chceme připustit nebo ne, má nároky na naše životy. Máme Hospodina milovat, stejně tak jako ty, se kterými se v našich životech potkáváme. Nemáme mít jiného Boha, nemáme krást, nemáme zabíjet, máme mít úctu jeden před druhým, nemáme jeden druhého soudit, máme si dopouštět ... máme se chovat tak, aby naš okolí mohlo vzdát chválu Bohu. A přesto si myslíme, že jsou místa, kde nám jsou Hospodinova dobrá doporučení na obtíž a kde si myslíme, že se jeho slovem řídit nemusíme.

Kde jsou tyhle naše Taršíše? Všude tam, kde se nás naše okolí může zeptat „co jsi to provedl, křesťane“? A všude tam, kde si sami pokládáme takovou otázku.

Například svět našeho vztahu ke státu: když sestavujeme daňové přiznání a je nám zatěžko do něj dát všechno co jsme si vydělali, jen proto, aby nám zbylo o trochu víc peněz. To je chvíle, ve které nedbáme Hospodinova slova a ve které si myslíme, že jsme v krajině života, které je Hospodin tak vzdálený, že tam jeho slovo neplatí.

Nebo když se rozhodneme mlčet před nespravedlností v práci, proto, že se bojíme o místo nebo jen z pohodlnosti.

Když se bojíme pomoci slabšímu ze strachu, aby na nás ti silnější nekřičeli nebo proto, že si myslíme, že si pomoc ani nezaslouží.

Když odepíšeme ze svého života člověka, který nám ublížil a nesnažíme se najít cestu k odpuštění jen proto, že si myslíme, že on Hospodina nezná a odpuštění by ani neoceníl, a tak se s ním nezabýváme.

To jsou chvíle, kdy jsme my sami na cestě do Taršíše. A nejen tam, to jsou chvíle, kdy jsme na cestě na dno. Někdy vlastním přičiněním, někdy vlastní slabostí, někdy souhrou více okolností.

To jsou chvíle, kdy se nás lidé z našeho okolí, lidé, kteří nevěří o Bohu, mohou zeptat: cos to provedl? A určitě je při tom nenapadne, že by pro naše činy chtěli vzdát chválu Hospodinu.

Milí bratří a milé sestry, Jonáš, když si uvědomil, co provedl, viděl jen jednu cestu, Cestu do hlubin podsvětí. A přesto jeho rozhodnutí o dobrovolném odchodu do bezedné jámy Hospodin svojí milostí zvrátil. Jonáš se probere v břiše velké ryby. A až tehdy si uvědomí Hospodinovo milosrdenství, milosrdenství, které neočekával, o které se nezasloužil a které jde vlastně proti řádu Božího stvoření, tak jak je znal.

Jsme na tom dneska lépe než Jonáš. Zprávu o Hospodinově milosrdenství, které zhlazuje provinění, známe. Když si uvědomíme, že jedeme do Taršíše, že padáme na dno, volejme ke Kristu, stejně jako k němu volal topící se Petr: Pane, zachraň mne. Důvěřujme a doufejme – Hospodin záchranu v Kristu připravil a osudovou nevyhnutelnost odplaty z nás sejmul.

I když budeme protivníky Kristovými, tak jako Pavel, ještě než prohlédl před Damaškem, i když Krista zapřeme, tak jako Petr na Velký pátek, vždycky se můžeme chytit záchraného lana, které nám Hospodin v Kristově oběti hodil a nechat se, skrze jeho milost, vytáhnout ze hlubin bezedných do kterých padáme.

Proto vzkazuje vzkříšený Ježíš zvláště Petrovi, že se s ním setká, jak jsme to četli v evangeliu. Protože ví, že Petr, stejně jako kdysi Jonáš je na dně a neví kudy kam. Když třikrát zapřel Krista, když zapřel Slovo, které se stalo tělem. A na dně slyší slovo vzkříšeného Pána – neplač nad tím, co jsi provedl. Chci se s tebou setkat, chci ti nabídnout svou blízkost.

Mohlo by se zdát, že vždycky když uklouzneme, stačí malé pokáníčko a Hospodin nás obdaří milostí a odpuštěním. Tak to není. Milost není samozřejmostí a Hospodin není automat. I Jonáš, když se představuje lodníkům, říká, že se bojí Hospodina. I my bychom se Hospodina měli bát. Ne děsit, ne křičet hrůzou. Ale měli bychom mít před Hospodinem úctu a respekt, složené v důvěře v jeho lásku, jako jsme měli před rodiči, když jsme byli malí. Hojme se Hospodina bázní, která roste s každým dotekem milosti a s každým dotekem naděje v odpuštění.

Jsme, my křesťané, lidem chybujícím, lidem, který má sklony ke špatným řešením. Toho nás Hospodin nezbavil. Tak nečekejme, až s tím Bůh něco udělá – on totiž už udělal a teď je řada na nás. My se musíme snažit, abychom v životě hledali slovo Hospodinovo, přemýšleli o něm a zvažovali, jestli podle jeho slova žijeme, doma, v kostele, v práci, v hospodě, v cizině – všude kam nás kroky našeho života vedou. Abychom se snažili naslouchat a poslouchat.

Vždyť jestliže se Boha bojíme tou bázní plnou respektu a důvěry v lásku, tak bychom se měli snažit takového zastávce nenaštvat a nerozesmutnit. Jako Boží děti žijme tak, abychom měli pocit, že naše životy jsou v souladu s tím Slovem, které se nám stalo v Kristu Ježíši.

A když cítíme, že padáme na dno, neutíkejme do Taršíše – z plných plic se modleme, volejme s Petrem: Pane, zachraň mne, v důvěře, že odpuštění, jakkoliv není samozřejmé je blízko. Přijímejme jej z ruky Hospodinovi s bázní a nadějí a ve společenství jeho lidu se ujišťujeme společně o milosrdenství, kterého se nám dostává.

Amen